

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de toegepaste informatica (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen**

datum

8 november 2011

onderwerp

Accreditatierapport en –besluit
Bachelor in de toegepaste
informatica (professioneel
gerichte bachelor) (#5124)
Karel de Grote-Hogeschool –

Katholieke Hogeschool
Antwerpen

bijlage

1

1. Inleiding

Bij brief van 6 april 2011 heeft het instellingsbestuur van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de toegepaste informatica (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 11 april 2011 en ontvankelijk verklaard op 31 mei 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- mw. M. De Grauwe, senior manager bij Accenture Technology Solutions;

Leden:

- dhr. T. Kallenberg, directeur Onderwijs aan het ROC Leiden;
- dhr. D. Leemans, senior trainer/consultant en tot 2009 gedelegeerd bestuurder van computer support;
- G. Van Humbeeck, senior partner bij AE nv, Architects for Business & ICT.

Secretaris:

dhr. F. Lammens (medewerker VLHORA)

Projectbegeleider:

- mw. S. Landuyt (medewerker VLHORA)

De visitatie heeft plaatsgevonden op 16, 17 en 18 november 2009. Het visitatierapport dateert van 22 maart 2011.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen;

De VLHORA heeft bij de aanbieding van het visitatierapport aan de NVAO in een begeleidende brief d.d. 25-3-2011 een toelichting gegeven op het ontbreken van een student-lid in de commissie. De NVAO heeft kennis genomen van deze toelichting en deze beoordeeld als toereikend.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding ontwikkelde op basis van de visie en de doelstellingen van de opleiding, en rekening houdend met de decretale voorschriften, een competentieprofiel voor de professionele bachelor Toegepaste informatica. De commissie kon vaststellen dat de algemene en algemeen beroepsgerichte competenties in de verschillende deeltrajecten van de opleiding aan bod komen. De beroepsspecifieke competenties worden geïntegreerd met andere competenties aangebracht. Deze competenties worden continue up-to-date gehouden en getoetst aan de realiteit, op basis van vernieuwingen die in de bedrijfs- en ICT-wereld worden opgemerkt. De competenties zijn in een matrix aan elkaar gekoppeld om er op een transparantere manier te kunnen mee werken.

Het competentieprofiel van de opleiding en het domeinspecifieke referentiekader kwamen tot stand op basis van diverse documenten op nationaal en internationaal niveau. Contacten met andere opleidingen, (inter)nationale bedrijven, vakverenigingen en organisaties vormden eveneens een belangrijke inspiratiebron. De commissie staat positief tegenover deze brede input, en is van mening dat de belangrijkste elementen aanwezig zijn in het competentieprofiel van de opleiding. De opleiding toetst haar opleidingsdoelstellingen aan de bevindingen van de beroepsfederatie Agoria. De commissie kon uit de gesprekken met het werkveld afleiden dat de formele en informele contacten met de opleiding in het verleden al een invloed hebben gehad op het programma. De opleiding profileert zich ook expliciet als professionele bachelor op het zesde niveau van het *European Qualification Framework*.

Programma

In het opleidingsprogramma van de opleiding ligt de grootste nadruk op vaardigheden. Vaardigheden die het maatschappelijk en algemeen beroepsmatig functioneren ondersteunen, komen in zekere mate voor in alle opleidingsonderdelen. Daarnaast komen in heel wat

Pagina 3 van 9 opleidingsonderdelen ook vaardigheden voor die het specifiek beroepsmatig functioneren ondersteunen. Dit wordt verwezenlijkt door het aanbieden van realistische casussen, en door nauw samen te werken met het werkveld voor stages en projecten. Andere instrumenten zijn: het uitnodigen van gastsprekers, het werven van docenten die gedeeltelijk werkzaam zijn in het bedrijfsleven, en maatschappelijke dienstverlening. De commissie kon uit de aanwezige documenten en de gesprekken met studenten en docenten opmaken dat bepaalde domeinen nog niet voldoende ingekaderd zijn in het programma.

Vanuit de visie en het competentieprofiel van de opleiding werden de diverse nagestreefde eindkwalificaties van de opleiding vertaald in een concreet programma. Binnen elk opleidingsonderdeel van het programma zijn de beoogde competenties vertaald in concrete doelen, en zijn die gekoppeld aan onderwijsvormen, middelen en evaluatievormen. De commissie is van mening dat de doelstellingen op een duidelijke manier zijn vertaald naar een programma en dat de uitgebreide vakfiches daarbij voldoende duidelijk zijn.

Het normtraject van de opleiding Toegepaste informatica is sequentieel en coherent opgebouwd. De commissie kon uit de aanwezige documenten afleiden dat deze opbouw te herkennen is vanuit drie verschillende perspectieven. De commissie stelde vast dat het programma coherent werd uitgewerkt. De commissie kon uit de gesprekken met de studenten afleiden dat zij voldoende zicht hebben op de volgtijdelijkheid. Uit de diverse gesprekken kon de commissie besluiten dat de opleiding meer dan voldoende aandacht besteedt aan de uitwerking van persoonlijke deeltrajecten.

De opleiding kampt met een aantal studiebelemmerende elementen. Genoemd worden: de vaak minder goede leerattitudes van de instromende studenten uit het technisch onderwijs, een foutieve perceptie van de inhoud van de opleiding, de diversiteit van de instroom die zorgt voor een sterk variërende studielast, en de moeilijkheden die studenten met een persoonlijk deeltraject vaak ondervinden om aan te sluiten bij de studenten van het normtraject. De commissie stelt vast dat de opleiding tal van acties onderneemt om deze belemmeringen zo veel mogelijk weg te werken. Zij is van mening dat virtueel lesgeven een positieve bijdrage kan leveren aan het onderwijsproces. Ook het periodesysteem, de mogelijkheden qua flexibilisering en faciliteiten, en tal van omringende diensten worden beschouwd als studiebevorderende factoren. De commissie stelde wel vast dat de relatie tussen de gemeten en de beoogde studietijd een aandachtspunt is dat regelmatige aandacht en bijsturing verdient.

De commissie kon vaststellen dat de opleiding de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bachelor hanteert. Ook kon zij vaststellen dat veel uitvallers een verkeerd beeld hebben van de opleiding en niet beschikken over de vereiste instroomcompetenties. Voor het begin van het academiejaar organiseert de opleiding facultatieve instroomcursussen om de vereiste basiskennis wiskunde, logica, bureautica, informatica en HTML op peil te brengen. Om tegemoet te komen aan de diverse instroom organiseert de opleiding ook gedifferentieerde leertrajecten.

De opleiding bestaat uit 3 studie jaren van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten en voldoet de opleiding hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professionele bachelor.

Pagina 4 van 9 Het didactische concept van de opleiding stelt studentgeoriënteerd leren en *blended learning* centraal. Op basis hiervan heeft de opleiding haar onderwijsprocessen herdacht. De docenten hebben een opleiding gekregen om de nieuwe manier van werken optimaal te integreren in de opleiding. De commissie kon uit de gesprekken met de diverse groepen afleiden dat de opleiding nog te weinig vernieuwende werkvormen gebruikt. Zij stelde ook vast dat de grootte van de klasgroepen in dit verband vaak hinderlijk werkt. De commissie kon vaststellen dat de opleiding veel aandacht besteedt aan begeleid zelfstandig leren. Zij concludeerde ook dat de gebruikte onderwijsmiddelen van een voldoende niveau waren. De opleiding ontplooit verschillende professionaliseringsactiviteiten voor docenten. De commissie is echter van mening dat de invloed daarvan op de onderwijswerkvormen en -middelen te beperkt is en dat de opleiding hieraan meer aandacht moet besteden.

De commissie kon uit de diverse gesprekken en documenten opmaken dat de opleiding in lijn met de diverse onderwijsvormen ook gebruik maakt van diverse evaluatievormen. De keuze van de vorm is afhankelijk van de beoogde doelstellingen van het opleidingsonderdeel en de competenties die hiervoor behaald moeten worden. De commissie is van mening dat de toetsing van een behoorlijk niveau is, dat het louter reproduceren overstijgt. Zij vraagt wel aandacht voor de vorm van de examens. De commissie stelt zich ook vragen bij de objectiviteit van het toetsen, en is van mening dat de opleiding op dit vlak bijkomende inspanningen moet leveren. De kwaliteit van de toetsing en evaluatie van de opleiding wordt op verschillende manieren bewaakt. De commissie kon vaststellen dat er evenwel geen onderzoek wordt verricht naar de resultaten van de evaluaties op vak- of faseniveau.

Inzet van personeel

De commissie kon tijdens het bezoek vaststellen dat de meerderheid van de docenten in de opleiding Toegepaste informatica een masterdiploma heeft en tevens beschikt over relevante praktijkervaring. Qua personeelsbeleid tracht de opleiding personeel aan te trekken met praktische ervaring in het beroepenveld. Diverse docenten zijn lid van of hebben contacten met nationale en internationale vakverenigingen en relevante organisaties en netwerken. De commissie kon uit de gesprekken met de docenten en het werkveld opmaken dat de opleiding goede banden heeft met het beroepenveld. Het onderwijzende personeel neemt ook deel aan internationale conferenties, symposia en congressen die relevant zijn voor de opleiding.

De student-docentratio van de opleiding bedraagt 23,28:1 uitgaande van het aantal beschikbare VTE's voor onderwijzend personeel. De aanzienlijke ratio vindt haar oorsprong in de verschillende betoelaging van de departementen door de overheid op basis van de onderwijsbelastingseenheden. Hierdoor wordt de opleiding geconfronteerd met erg grote studentengroepen.

De commissie kon uit de aanwezige documenten opmaken dat de hogeschool en het departement over een duidelijk personeelsbeleid beschikken. De opleiding investeert in de vakinhoudelijke en didactische professionalisering van zowel het onderwijzende als het ondersteunende personeel. Qua onderwijskundige aspecten zijn er volgens de commissie nog verbeteringen mogelijk: bijscholingen beperken zich vaak tot het vakinhoudelijke. De commissie kon over het algemeen vaststellen dat de docenten vakinhoudelijk heel goed onderlegd zijn.

De commissie kon tijdens het bezoek vaststellen dat er genoeg voorzieningen zijn, maar is van mening dat de mogelijkheden van het voormalige kantoorgebouw nog niet ten volle ingezet worden voor moderne leervormen. Zij kon uit de aanwezige documenten en een bezoek aan de bibliotheek c.q. mediatheek vaststellen dat de collectie voldoende uitgebreid en gevarieerd is. De studenten van de opleiding maken slechts beperkt gebruik van de mediatheekvoorzieningen. De opleiding beschikt over een labo netwerkarchitectuur (het 'Cisco-lokaal'), maar dit voldeed slechts matig aan de verwachtingen van de commissie. Er is een gestandaardiseerde elektronische leeromgeving, die intensief wordt gebruikt. De commissie kon echter vaststellen dat de performantie van het systeem soms te wensen over laat.

De commissie kon uit de gesprekken en de aanwezige documenten afleiden dat de opleiding op diverse manieren informatie over de opleiding verspreidt. Ook stelde zij vast dat er inspanningen geleverd worden voor instroombegeleiding en dat studenten intensief opgevolgd worden door de trajectbegeleider bij het begin van het academiejaar. De opleiding beschikt over een ombudsdienst en deze functie is duidelijk omschreven. De commissie kon uit de gesprekken met de studenten opmaken dat de aanwezige diensten op het gebied van psychosociale begeleiding goed functioneren.

Interne kwaliteitszorg

De commissie beschrijft op welke pijlers het integrale kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool gebaseerd is. Zij stelde vast dat het beleid op het vlak van metingen gebaseerd is op eenvoud, flexibiliteit, decentralisatie en snelle verwerking. Metingen worden uitgevoerd via het elektronische leerplatform. De commissie kon uit de gesprekken opmaken dat er een duidelijke taakverdeling is qua kwaliteitszorg. De PDCA-cyclus wordt aan de hand van eenvoudige projectopvolgsystemen door alle betrokkenen doorlopen en opgevolgd. Uit de gesprekken met de studenten concludeerde de commissie dat onder hen op regelmatige basis enquêtes worden uitgevoerd.

De commissie kon vaststellen dat de diverse projecten en verbeteracties die de opleiding in het vorige zelfevaluatierapport had vooropgesteld, intussen werden gerealiseerd, zowel op het gebied van studenten en onderwijs als op het vlak van personeel en infrastructuur. Een structurele inbedding van kwaliteitszorg werd eveneens gerealiseerd in alle geledingen. Daarnaast werd een groot deel van de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie gerealiseerd. Er werden aanpassingen aangebracht in de infrastructuur, de werking van de studie- en studentenbegeleiding, het personeelsbeleid, het programma en de samenwerking met alumni en het werkveld.

Studenten hebben inspraak via verschillende kanalen. Alle studenten worden via de zogenoemde WOPST-enquêtes, studietijdmetingen en focusgroepgesprekken betrokken bij de curriculumontwikkeling en de optimalisering van de werking van de opleiding. De commissie kon uit de gesprekken met de docenten opmaken dat zij op het niveau van de hogeschool qua kwaliteitszorg betrokken zijn bij diverse raden en commissies. Op het niveau van de opleiding speelt het personeel een cruciale rol in het kwaliteitsbeleid. Alumni worden jaarlijks bevraagd tijdens de diploma-uitreiking. Zij worden samen met het werkveld regelmatig bevraagd over de actuele nood aan competenties. Daarnaast zijn er ook veel informele contacten met het werkveld en de alumni tijdens stagebezoeken, conferenties, congressen en netwerkevenementen.

De commissie kon vaststellen dat het niveau van de stage voldoende hoog is, en dat deze de studenten degelijk voorbereidt op de instap in het werkveld. Zij vraagt wel aandacht voor de selectiecriteria van zowel het stagebedrijf als de stagebegeleider te expliciteren. De commissie kon vaststellen dat de afgestudeerden makkelijk werk vinden, en dat zij in hoge mate een relevante job uitoefenen ten aanzien van hun opleiding. Zij kon uit enquêtes onder en gesprekken met de alumni besluiten dat zij tevreden zijn over hun opleiding. Uit de gesprekken met de vertegenwoordigers van het werkveld kon de commissie opmaken dat ook zij heel tevreden zijn van het niveau van de afgestudeerden.

Uit de aanwezige documenten kon de commissie opmaken dat binnen het tweede en derde jaar van het normtraject de slaagcijfers respectievelijk op 70 procent en 90 tot 100 procent liggen. In het eerste jaar liggen deze cijfers beduidend lager. Uit de cijfers van de opleiding blijkt dat de slaagcijfers voor het volledige eerste deeltraject tussen de 11 en 13 procent lagen in de voorbije jaren. De gemiddelde studietijd ligt de voorbije jaren op 3 jaar en 5 maanden. De commissie kon vaststellen dat de opleiding ondanks diverse inspanningen tot op heden slechts beperkte successen heeft geboekt wat het voorkomen van studie-uitval betreft.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Pagina 7 van 9 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	goed
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	goed
2 Programma	voldoende	2.1 eisen professionele gerichtheid	voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	goed
		2.3 samenhang programma	goed
		2.4 studielast	voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	voldoende
		2.6 studieomvang	voldoende
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen professionele gerichtheid	goed
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	voldoende
		4.2 studiebegeleiding	goed
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	goed
		5.2 maatregelen tot verbetering	goed
		5.3 betrokkenheid	voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	goed
		6.2 onderwijsrendement	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de toegepaste informatica (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de toegepaste informatica (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd: Applicatieontwikkeling, Softwaremanagement, en Systeem- en Netwerkbeheer.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2012-2013 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019².

Den Haag, 8 november 2011

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder NVAO)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing.

² Onder verwijzing naar art. 60, §2, 2^e lid, Decreet Vlaamse Gemeenschap van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen
– adres instelling	Van Schoonbekerstraat 143 B-2018 Antwerpen
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Bachelor in de toegepaste informatica
– specificatie	geen
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– afstudeerrichtingen	Applicatieontwikkeling, Softwaremanagement, Systeem- en Netwerkbeheer
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– studiegebieden	Handelwetenschappen en bedrijfskunde